

เรื่อง พระสีลาฝั่งดาบ ว่านหน้าทอง

The Office Of Academic Resource Information And Technology

รายละเอียด

พระลีลาผักตบกรวัดพระบรมธาตุ กำแพงเพชร พระเครื่องที่พบที่กำแพงเพชร นับตั้งแต่การบูรณะพระเจดีย์ที่วัดพระบรมธาตุ เรื่อยมา จนถึงในบริเวณลานทุ่งเศรษฐี มีจำนวนมากมายหลายร้อยแบบ จนไม่อาจจะประมวลไว้ได้อย่างครบถ้วนบริบูรณ์ในสมัยหนึ่งที่พระเครื่องยังมีจำนวนมาก ไม่ได้มีราคาค่านิยมสูงอย่างในปัจจุบัน นักขุดโบราณสถานรุ่นคุณทวดมักสนใจแต่ของมีค่าอื่นๆที่เชื่อว่าคนรุ่นเก่าได้บรรจุไว้ตามพระเจดีย์ตามคติโบราณ ส่วนใหญ่ก็จะเอาแต่พระพุทธรูป พระทองคำ เงิน และพระที่เห็นว่ามีราคา ส่วน เครื่องหลายแบบไม่ได้เป็นที่สนใจ พระบางแบบที่มีคุณค่าทางโบราณวัตถุ เช่น พระว่านหน้าทอง กล่าวกันว่าหากมีการพบก็มักจะลอกเอาแผ่นทองไปหลอมขาย ส่วนเนื้อพระที่เป็นว่านก็ปล่อยทิ้งไว้เช่นนั้น ผุพังสลายไปกับดินตามธรรมชาติน่าเสียดายยิ่งนัก จนยุคต่อมา เมื่อพระเครื่องเป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวาง พระเครื่องจากเมืองกำแพงนั้นได้รับการจัดเข้าอยู่ในพระเครื่องชุดสุดยอดของเมืองไทย ที่รู้จักกันในนามว่า เบญจภาคี หรือ พระเครื่องสำคัญ ๕ องค์ ที่กลายเป็นสุดยอดปรารถนาของนักสะสมพระเครื่องตั้งยุคกึ่งพุทธกาลจนทุกวันนี้ด้วยพระพุทธรูปอันเป็นที่ประจักษ์ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน พุทธศิลป์อันงดงามที่ปรากฏอยู่บนองค์พระ ที่สะท้อนให้เห็นความรุ่งโรจน์ของพระพุทธศาสนาในสมัยสุโขทัย เครื่องเมืองกำแพงนั้นได้รับการยกย่องให้เข้าอยู่ในพระเครื่องชุดเบญจภาคีถึง ๓ องค์ คือ พระกำแพง พลุจิบ พระกำแพงเม็ดขนุน และพระกำแพงซุ้มกอ ทั้งนี้หมายความว่า เพียงองค์ใดองค์หนึ่งในพระเครื่องทั้งสามนี้ ก็เป็นองค์หนึ่งในชุดเบญจภาคีดุจเดียวกันพระเครื่องรุ่นเก่านั้นมีชื่อเสียงเกียรติคุณตลอดกาลเวลาอันยาวนานก็ด้วยประการทางพุทธานุภาพ ที่ทำให้ผู้คนที่เลื่อมใสศรัทธามีความเชื่อมั่นไม่เสื่อมคลาย หากได้เกิดจากวงการพุทธพาณิชย์ดังในยุคหลังๆไม่ แต่การที่จัดวางพระกำแพงทั้งสามแบบไว้ในชุดเบญจภาคีนั้น มิได้หมายความว่าคุณค่าของพระเครื่องแบบอื่นๆที่ขึ้นมาพร้อมๆกันจะด้อยกว่าพระเครื่องดังกล่าว หากแต่บางแบบก็พบในกรุด้วยจำนวนที่น้อยมาก จนแทบจะเรียกได้ว่านับองค์ได้ นักพระเครื่องในยุคหลังที่ไม่เคยเห็นก็ไม่รู้จักว่าเป็นพระจากที่ใด บางครั้งเห็นพระอื่นๆที่มีเนื้อหาละเอียดนุ่มก็พากันเดาว่าเป็นพระกำแพงไว้ก่อน ข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับพระเครื่องสำคัญ ก็คัดลอกหรือจดจำค่าเล่าลือกันต่อๆมา โดยมีได้มีหลักฐานยืนยันดังเช่น พระกำแพงพลุจิบ ซึ่งเป็นพระลีลาที่หายากมากและเป็นพระเครื่องที่มีราคาสูงที่สุดในบรรดาพระกำแพงทั้งหลาย เมื่อหาไม่ได้ทำนจึงอนุโลมว่าพระกำแพงเม็ดขนุนหรือซุ้มกอก็มีฐานะดุจเดียวกัน เคยอ่านพบในบทความหนึ่งในนิตยสารพระเครื่องนานมาแล้วว่า หากหาพระซุ้มกอไม่ได้ก็ให้ห้อยพระพลุจิบแทน การเขียนเช่นนี้เป็นเรื่องตลกที่เขามาก เพราะพระกำแพงพลุจิบนั้นมีน้อยกว่าพระซุ้มกอมาก การเขียนข้อมูลทำนองนี้ยังมีอีกมาก นี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผมพยายามจะสอดแทรกข้อมูลที่เป็นจริงเกี่ยวกับพระเครื่องให้ทราบกัน

พระลีลาที่นำมาให้ชมในวันนี้เป็นพระลีลาอีกพิมพ์หนึ่งที่พบน้อย เป็นพระเนื้อดินที่มีเนื้อหาลุ่มจัด ขนาดย่อมกว่าพระเม็ดขนุน คือ สูงประมาณ ๓.๕ ซม.เท่านั้น ด้านหลังอุ้มเล็กน้อย แต่บางกว่าพระเม็ดขนุน เดิมนั้นผมมีความเชื่อว่าเป็นพระที่พบจากกรุวัดอวาสน้อย ต่อมาได้เห็นพระพิมพ์เดียวกันนี้แต่เป็นเนื้อชินเงิน ในหนังสือ “

พระกรุเมืองกำแพง ที่จัดพิมพ์โดยนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙ ภาพอยู่ในหน้า ๑๖๗ บรรยายว่า เป็นพระลีลาฝึกดาบกรวดพระบรมธาตุ ในหนังสือเล่มที่ว่ามีอยู่เพียงเนื้อชินเงินองค์เดียวหาได้มีภาพแบบที่เป็นเนื้อดินด้วยไม่พระกำแพงฝึกดาบเนื้อดินองค์นี้ออกมาให้ชมกันเพื่อบันทึกไว้เป็นหลักฐานว่ามีพระพิมพ์นี้ในบรรดาพระกำแพงก่อนจะถูกลี้มกันไป

ภาพโดย :

https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=119&code_db=DB0003&code_type=P002

คำสำคัญ : พระเครื่อง

ที่มา : สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร. (2549). พระกรุเมืองกำแพง มรดกประวัติศาสตร์กำแพงเพชร.

กำแพงเพชร: สมาคมกีฬาจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-21

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=186&code_db=610005&code_type=01